

Barns beste-konferansen 2022

Bekymringsfull og skadeleg seksuell ådferd hjå barn og unge Ressursar ved handtering

Psykolog phd

Oddfrid.Skorpe.Tennfjord@stolav.no

RVTS Midt

Definisjonskontinuum (Simon Hackett)

Sunn og god seksuell åtferd

Gjensidig, samtykke, aldersadekvat, utprøving, leik, moro, ingen maktforskjell (styrke, storleik, alder, status, kognitivt)

Problematiske seksuelle åtferd

Ikkje passende i situasjon eller relasjon, ikkje aldersadekvat, impulsiv, påvirka av jamnalderspress, sjølvregulerande, fornærma ikkje redd/skremt og føler seg fri til å fortelja

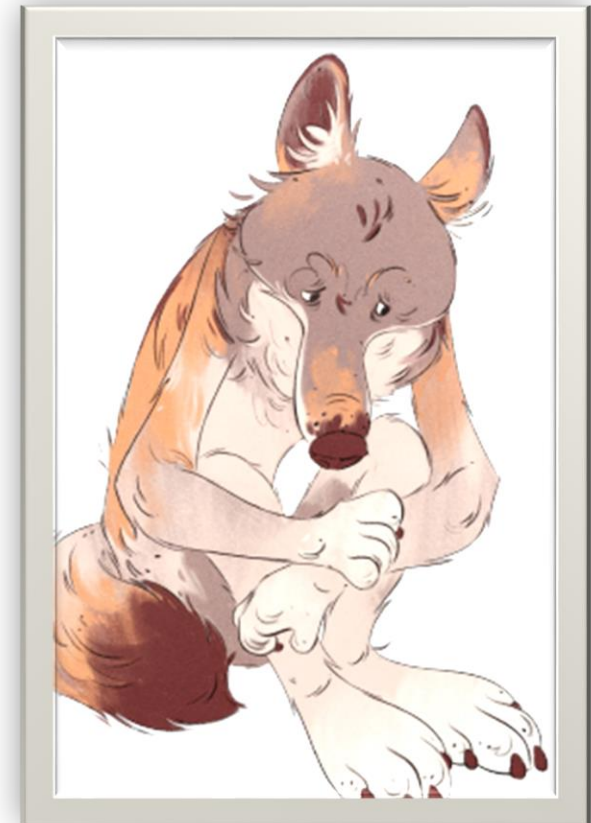
Skadeleg seksuelle åtferd

Skadeleg for fornærma, skadeleg for utøvar, ikkje aldersadekvat, planlagt, heldt hemmeleg, bruk av makt, fornærma har negative reaksjonar, innslag av frykt, sinne, aggresjon, gjentakande åtferd, aukande i frekvens, vanskeleg å avleia/stoppa

Kor mange som krenkar andre

- **USA, UK:**
30 % - 50 % av seksuelle overgrep blir utført av barn under 18 år (Barbaree og Marshall, 2006; Hackett, 2014)
- **Norge:** Bjørn (i Bendiksbj 2008):
1/3 av alle rapporterte seksuelle overgrep (2003/4) i Nord-Norge var utført av person under 18 år

Norge – sjølv utsett

NOVA - Ung vold 2015 (avgangselevar i vidaregåande skule):

Har opplevd minst ein type seksuelt overgrep:

29% av jentene

7 % av gutane

Valdtekt/valdtektsforsøk:

9% av jentene

1 % av gutane

50% av overgrepa mot jenter var utført av jamnaldrande eller noko eldre gutar

Barn med bekymringsfull eller skadeleg seksuell åtferd er ei heterogen gruppe

- **Mange årsakar** til at barn og unge har slik åtferd – ofte komplekst og breispektra
- Frå fokus på individ og seksualitet til «**individ i kontekst**»
- **Krev samarbeid** mellom fleire fagpersonar/instansar og barnet/ungdommen og denne sin familie

En ressurside for fagpersoner om sunn seksuell utvikling, og håndtering av bekymringsfull og skadelig seksuell atferd

Hva er sunn seksualitet?

Hva er bekymringsfull seksualitet?

Hva er skadelig seksualitet?

Skoleveilederen

Forebygging og håndtering av problematisk og skadelig seksuell atferd hos barn og unge

Trafikkløset

Identifisere, vurdere og gi respons på seksuell atferd som vekker bekymring

Skoleveilederen

Forebygging og håndtering av problematisk og skadelig seksuell atferd hos barn og unge

Identifis
respons på
vekk

Skuleveileder for forebygging og handtering

Veilederen består av
2 hoveddeler + vedlegg

1. Faglig forståelse av barns utvikling

2. Sunn, bekymringsfull og skadelig seksuell atferd

Til hvert kapittel er det en tilhørende **tiltaksdel**

Til hver kapittel foreslås **ressurser** (litteratur, nettsider, materiell, filmer mm)

Vedlegg: Mal for trygghetsplan, samarbeidspartnere, straffeloven, Eksempel på håndtering av problematisk og skadelig seksuell atferd i barne- og ungdomsskole

VEILEDERENS OPPBYGNING

Denne veilederen er bygget opp etter prinsippene i Trafikklyset hvor seksuell atferd deles inn i grønn, gul og rød atferd, tilsvarende sunn, problematisk og skadelig seksuell atferd. Enkelte ganger kan det være vanskelig både for det utøvende og utsatte barnet, å skille mellom sunn seksuell lek og en seksuell atferd som er bekymringsfull og skadelig.

Veilederen består av 2 hoveddeler samt en vedleggsdel:

1. FAGLIG FORSTÅELSE AV BARNES UTVIKLING, SIDE 6

2. NORMAL, BEKYMINGSFULL OG SKADELIG SEKSUELL ATFERD HAR HVERT SITT KAPITTEL. TIL HVERT KAPITTEL ER DET EN TILHØRENDE TILTAKSDEL:

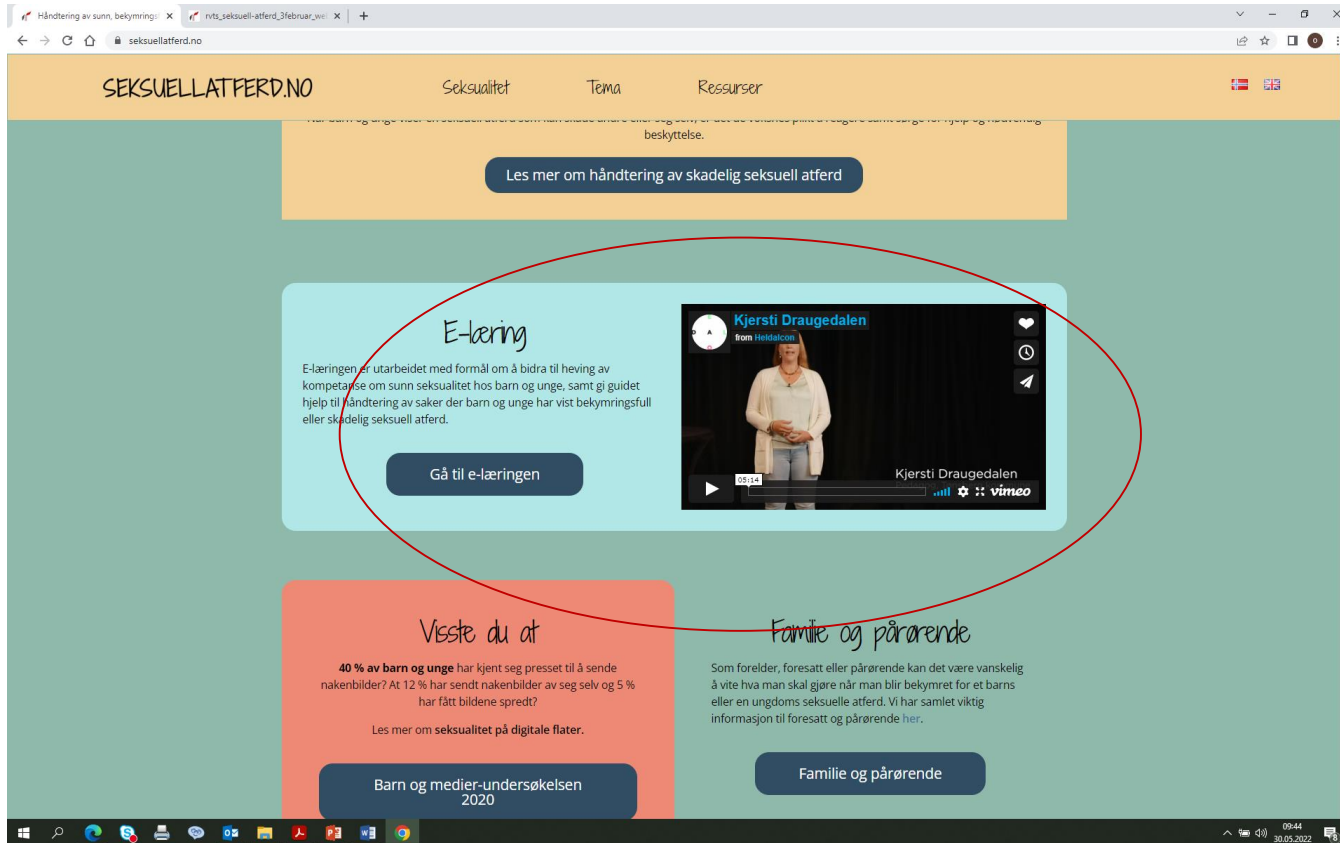
- Normal seksuell atferd, side 10
- Tiltak som fremmer en sunn seksuell utvikling, side 12
- Bekymringsfull og problematisk seksuell atferd, side 16
- Tiltak ved bekymringsfull eller problematisk seksuell atferd, side 18
- Skadelig seksuell atferd, side 22
- Tiltak ved skadelig seksuell atferd, side 24

VEDLEGG

1. Eksempel på håndtering av skadelig seksuell atferd i barneskole, side 29
2. Eksempel på håndtering av problematisk seksuell atferd ved ungdomsskole, side 30
3. Ivaretagelse av den utsatte, side 31
4. Mal for dokumentasjon og informasjon når skadelig seksuell atferd er avdekket, side 32
5. Trygghetsplaner i skolen, side 34
6. Seksuallovbrudd, side 40
7. Aktuelle hjelpetjenester/ etater å samarbeide med, side 41

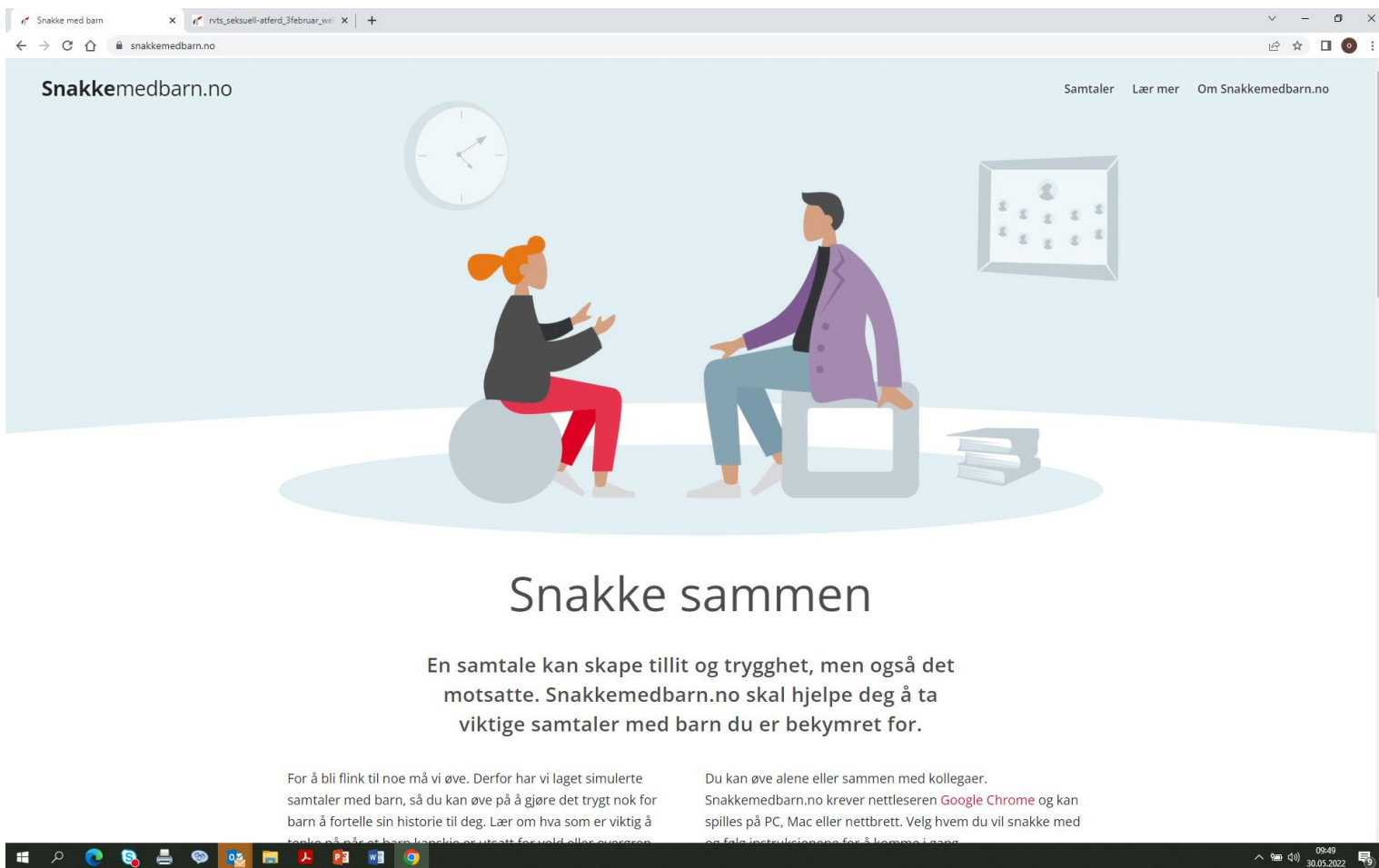
E-læring knytta til veiledaren - nyttig for mange!

- <C:\Users\oddfsk-st\Downloads\Seksuelladferd elæring promo-3.mp4>

The screenshot displays the website SEKSUELLATFERD.NO. The page features a navigation bar with 'Seksualitet', 'Tema', and 'Ressurser'. A yellow button labeled 'Les mer om håndtering av skadelig seksuell atferd' is visible. A red circle highlights a central section titled 'E-læring'. This section includes a video player showing a woman speaking, with the name 'Kjersti Draugedalen' and 'from Heidi.com' above it. Text to the left of the video describes the e-learning's purpose: 'E-læringen er utarbeidet med formål om å bidra til heving av kompetanse om sunn seksualitet hos barn og unge, samt gi guidet hjelp til håndtering av saker der barn og unge har vist bekymringsfull eller skadelig seksuell atferd.' Below the video is a button 'Gå til e-læringen'. Below the video player, there are two red boxes: one titled 'Visste du at' containing statistics about children and young people and a button 'Barn og medier-undersøkelsen 2020'; the other titled 'Familie og pårørende' with a button 'Familie og pårørende'. The bottom of the browser window shows the Windows taskbar with the time 09:44 on 30.05.2022.

Hjelp til å snakka med barn om vanskelege tema

Hugo 12 år – bekymringsfull seksuell åtfærd?

Snakkemedbarn.no

Gå til samtale

Hugo 12 år

En jente i klassen til Hugo har fortalt moren sin at Hugo har bedt henne om å dra ned buksa.

Hugo går i 7. klasse. Han bor med mor og far og en storebror nå 10 år. Han opplever som en stille og litt unnpikende gutt.

Samtaleprogresjon

Relevante artikler

09:50
30.05.2022

Emilie 16 år

– sårbar for å bli krenka og å krenka?

Snakkemedbarn.no

Samtaler Lær mer Om Snakkemedbarn.no

Gå til samtale

Emilie 16 år

Emilie har kommet med mange nye og dyre ting på skolen. Hun har satt seg inn i en bil med en eldre mann. Hvor kommer tingene fra?

Samtaleprogresjon

🔒 🔒

I løpet av 2022

- Barnehageveileder (alle 3 samiske språka samt engelsk)
- E-læring helsesjukepleiarar
- Kurs i basiskunnskaper, utgreiing, behandling, teknologi-assistert bekymringsfull og skadeleg seksuell åtferd (skjer kontinuerleg)
- **Følg med på seksuellatferd.no!**

Ta kontakt - sjekk under «Ressurser»

The screenshot shows a web browser window with the URL seksuellatferd.no/hjelpetjenester/. The navigation menu includes 'SEKSUELLATFERD.NO', 'Seksualitet', 'Tema', and 'Ressurser', with the latter circled in red. The main content area features an illustration of four diverse people sitting at a table. Below the illustration, the text reads 'Her får du hjelp' and 'Kontaktinformasjon til regionale og nasjonale hjelpetjenester. Tjenestene kan være behjelpelige med råd og veiledning til andre instanser.' There are two expandable sections: one for 'Finnmark, Troms og Nordland og Svalbard:' and another for 'Trøndelag og Møre og Romsdal:', each with a 'Les mer +' link.